DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 10 juni 2004 *

I mål C-87/02,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M. van Beek och R. Amorosi, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Italien, företrädd av M. Massella Ducci Teri, avvocato dello Stato, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata

* Rättegångsspråk: italienska.

projekt (EGT L 175, s. 40; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 226), genom att regionen Abruzzerna inte har kontrollerat om det för projektet att anlägga en kringfartsled utanför staden Teramo (Italien) (kallat Lotto zero — Variante, tra Teramo e Giulianova, alla strada statale SS 80), som ingår bland de projekttyper som anges i bilaga 2 till nämnda direktiv, krävdes en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med artiklarna 5–10 i detta direktiv,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna A. Rosas (referent), A. La Pergola, R. Silva de Lapuerta och K. Lenaerts,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att ha hört generaladvokatens förslag till avgörande den 8 januari 2004,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 13 mars 2002, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EGT L 175, s. 40; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 226), genom att regionen Abruzzerna inte har kontrollerat om det för projektet att anlägga en kringfartsled utanför staden Teramo (Italien) (kallat Lotto zero – Variante, tra Teramo e Giulianova, alla strada statale SS 80) (nedan kallat Lotto zero), som ingår bland de projekttyper som anges i bilaga 2 till nämnda direktiv, krävdes en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med artiklarna 5–10 i detta direktiv.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

2 Enligt artikel 1.1 i direktiv 85/337 avser detta direktiv bedömningen av miljöeffekterna av sådana offentliga och privata projekt som kan antas medföra betydande påverkan på miljön.

3 Enligt artikel 1.2 avses med projekt:

"— utförande av byggnads- eller anläggningsarbeten eller andra installationer eller arbeten,

— andra ingrepp i den naturliga omgivningen och i landskapet, inklusive mineralutvinning".

4 I artikel 2.1 i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av sin art, storlek eller lokalisering blir föremål för en bedömning av denna påverkan innan tillstånd ges.

De projekt som skall omfattas av sådan bedömning anges i artikel 4."

5 I artikel 4 i direktiv 85/337 föreskrivs följande:

"1. Om inte annat följer av artikel 2.3 skall projekt inom de projekttyper som anges i bilaga 1 bli föremål för en bedömning (miljökonsekvensbeskrivning) i enlighet med artikel 5–10.

2. Projekt inom de projekttyper som anges i bilaga 2 skall bli föremål för en bedömning (miljökonsekvensbeskrivning) i enlighet med artikel 5–10 när medlemsstaterna anser att detta krävs på grund av projektets karaktär.

I detta syfte kan medlemsstaterna bland annat bestämma att en bedömning skall göras för vissa typer av projekt eller fastställa sådana kriterier eller gränsvärden som krävs för att avgöra vilka projekt, hänförliga till de grupper som anges i bilaga 2, som skall bli föremål för en bedömning enligt artikel 5–10."

6 I bilaga 2 till direktiv 85/337 som avser projekt som omfattas av artikel 4.2 i detta direktiv, anges under punkt 10, med rubriken "Infrastrukturprojekt", under d:

"Anläggning av vägar, hamnar (inklusive fiskehamnar) samt flygfält (projekt som inte anges i bilaga 1)".

7 I artikel 5 i direktiv 85/337 anges i huvudsak vilka uppgifter som exploatören åtminstone skall lämna. I artikel 6 föreskrivs att medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att berörda myndigheter och den berörda allmänheten ges tillfälle att yttra sig innan projektet påbörjas. Av artikel 8 framgår att de behöriga myndigheterna skall beakta de uppgifter som har inhämtats enligt artiklarna 5 och 6. Genom artikel 9 åläggs den behöriga myndigheten en skyldighet att informera allmänheten om det beslut som har fattats och om de villkor som eventuellt är knutna till detta beslut.

8 I artikel 12 i direktiv 85/337 föreskrivs att medlemsstaterna inom tre år efter anmälan skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Direktivet anmäldes till medlemsstaterna den 3 juli 1985.

9 Direktiv 85/337 har ändrats genom rådets direktiv 97/11/EG av den 3 mars 1997 (EGT L 73, s. 5), i vilket det i artikel 3.1 föreskrivs att införlivandet skall ske senast den 14 mars 1999. Direktiv 97/11 var således inte tillämpligt vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i förevarande mål.

10 I artikel 4.2 och följande artiklar i direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, föreskrivs följande:

"2. Om inte annat följer av artikel 2.3 skall medlemsstaterna när det gäller projekt som redovisas i bilaga II bestämma genom

a) granskning från fall till fall,

eller

b) gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten,

om projektet skall bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpa förfarandena i både a och b.

3. Vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier enligt punkt 2, skall de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att de ansvariga myndigheternas avgöranden enligt punkt 2 görs tillgängliga för allmänheten."

Den nationella lagstiftningen

11 I artikel 1 i dekret av republikens president av den 12 april 1996 kallat "Atto di indirizzo e coordinamento per l'attuazione dell'art. 40, comma 1, della L. 22 febbraio 1994, n. 146, concernente disposizioni in materia di valutazione di impatto ambientale" (riktlinjer och regler om samordning för tillämpning av artikel 40.1 i lag nr 146 av den 22 februari 1994 om bestämmelser för bedömning av inverkan på miljön (GURI nr 210 av den 7 september 1996, s. 28) (nedan kallat dekretet av den 12 april 1996), föreskrivs följande:

"1. Regionerna och de autonoma provinserna Trento och Bolzano skall, i enlighet med riktlinjerna i denna rättsakt, säkerställa att bedömningen av inverkan på miljön av de projekt som anges i bilaga A och B genomförs med iakttagande av bestämmelserna i direktiv 85/337/EEG.

...

4. En bedömning av inverkan på miljön skall alltid göras av de projekt i bilaga B som helt eller delvis är belägna inom naturskyddade områden i den mening som avses i lag nr 394 av den 6 december 1991.

...

6. Den behöriga myndigheten skall i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 10 och på grundval av de kriterier som anges i bilaga D, kontrollera om sådana projekt som anges i bilaga B och som inte är belägna inom naturskyddade områden är av den karaktären att det krävs en bedömning av inverkan på miljön."

12 I artikel 10.1 och 10.2 i dekretet av den 12 april 1996 föreskrivs följande:

"1. Den förslagsställande byggnadsentreprenören eller myndigheten skall för de projekt som omfattas av artikel 1.6 begära en sådan kontroll som föreskrivs i nämnda punkt. Den förslagsställande byggnadsentreprenören eller myndigheten skall inför en sådan kontroll tillhandahålla en beskrivning av projektet och de uppgifter som är nödvändiga för att bedöma projektets mest betydande miljökonsekvenser.

2. Den behöriga myndigheten skall inom sextio dagar avgöra ärendet på grundval av de uppgifter som avses i bilaga D, i förekommande fall med angivande av åtgärder som kan minska projektets inverkan och möjliggöra kontroll av arbetena och/eller anläggningarna. I det fall den behöriga myndigheten inte fattar beslut inom nämnda frist skall projektet anses vara undantaget från förfarandet. Regionerna och de autonoma provinserna Trento och Bolzano skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förteckningen över projekt som begärts kontrollerade och resultaten av dessa kontroller offentliggörs."

13 I bilaga B till dekretet av den 12 april 1996, som avser de projekt som omfattas av artikel 1.4 i detta dekret, anges under punkt 7 g och 7 h följande:

"g) Landsvägar,

h) Anläggning av kringfartsleder i tätort eller breddning av befintliga vägar till vägar med fyra filer eller fler, vars sträckning genom tätort överstiger 1 500 meter."

14 I bilaga D till dekretet av den 12 april 1996 anges vilka uppgifter den behöriga myndigheten skall beakta när den kontrollerar projektets karaktär och lokalisering i enlighet med artikel 1 sjätte stycket i detta dekret.

15 Regionen Abruzzerna införlivade dekretet av den 12 april 1996 genom den regionala lagen nr 112 av den 23 september 1997 kallad "Norme urgenti per il recepimento del decreto del Presidente della Repubblica 12 aprile 1996" (Nödvändiga regler för införlivande av dekretet av republikens president av den 12 april 1996).

Det administrativa förfarandet

16 Det framgår av kommissionens ansökan att kommissionen den 11 maj 1998 anmodade de italienska myndigheterna att lämna upplysningar om projektet Lotto zero. Enligt de uppgifter som kommissionen förfogade över vid den tidpunkten hade

projektet i fråga beviljats utan att dess inverkan på miljön hade bedömts och utan förhandskontroll av huruvida det krävdes en sådan bedömning.

17 I samband med en fråga som en ledamot av Europaparlamentet hade ställt informerades kommissionen om att syftet med projektet var att anlägga en 10,5 meter bred motorvägssträcka med fyra broar och fyra tunnlar. Vägen, som skulle passera nära bebyggelse några meter från Teramo kommuns historiska centrum i Abruzzerna (Italien), berörde Tordinos flodbädd, som är föremål för ett av gemenskapen finansierat miljöprojekt kallat "Fiume Tordino medio corso". Detta område har av Republiken Italien föreslagits som område av gemenskapsintresse för inrättandet av det europeiska ekologiska nätet kallat Natura 2000 enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, s. 7; svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 114).

18 Genom skrivelse av den 23 juli 1998 bekräftade Republiken Italien för kommissionen att projektet faktiskt avsåg anläggning av en 10, 5 meter bred tvåfilig väg av okänd längd och att sträckan genom Teramo kommun berörde den högra stranden av floden Tordinos avrinningsområde längs en sträcka på 5 440 meter, varav 2 260 meter utgörs av broar och 930 meter utgörs av tunnlar.

19 Det framgår av kommissionens, det italienska miljöministeriets och den ständiga representationens skriftväxling att regionen Abruzzerna godkände arbetena den 12 mars 1999 och att den tjänsteman som ansvarade för ärendet hade beslutat att varken upprätta någon miljökonsekvensbeskrivning eller förhandskontrollera projektet.

20 Genom skrivelse av den 21 maj 1999 erinrade ministeriet om de krav som infördes genom dekretet av den 12 april 1996 och anmodade den tjänsteman som ansvarade för projektets genomförande och regionen Abruzzerna att motivera beslutet att varken upprätta en miljökonsekvensbeskrivning eller förhandskontrollera projektet. Tjänstemannen anmodade då regionen Abruzzerna att inleda det regionala förfarande som föreskrivs för kontrollen av projektets inverkan på miljön enligt dekretet av den 12 april 1996.

21 Projektet har således förhandskontrollerats med avseende på huruvida det krävdes en miljökonsekvensbeskrivning. Med hänsyn till att det berörda området inte är naturskyddat i den mening som avses i lag nr 394/91 och i den regionala lagen nr 38/96, beslutade regionen Abruzzerna den 15 november 1999 att godkänna projektet ur miljösynpunkt och således undanta det från kravet på miljökonsekvensbeskrivning.

22 I ett brev av den 30 maj 2000, som ständiga representationen överlämnade till kommissionen i en skrivelse av den 16 juni 2000, uppgav det italienska miljöministeriet att det regionala dekretet nr 25/99 hade fattats med stöd av Comitato di Coordinamento Regionale sulla Valutazione di Impatto Ambientales (regional kommitté för bedömning av miljöpåverkan, nedan kallad kommittén) positiva yttrande nr 3/76 av den 22 oktober 1999. I detta yttrande hänvisas till ett utlåtande från Genio Civile (regionalt organ med rådgivande och verkställande befogenheter på området för bygg- och anläggningsarbeten) som inte åberopas i det regionala dekretet nr 25/99. Det framgår inte av dekretet varför denna information hade utelämnats eller vilka argument som hade anförts till stöd för den regionala myndighetens beslut.

23 Den 24 oktober 2000 sände kommissionen en formell underrättelse till Republiken Italien i vilken den förklarade att det inte framgick av de uppgifter som den hade tillgång till att regionen Abruzzerna hade kontrollerat om det aktuella projektet, som ingår bland de projekttyper som anges i bilaga 2 till direktiv 85/337, var av den karaktären att det krävdes en sådan bedömning som avses i artiklarna 5–10 i detta direktiv.

24 Eftersom de svar som de italienska myndigheterna lämnade inte ansågs vara tillfredsställande sände kommissionen genom skrivelse av den 18 juli 2001 ett motiverat yttrande genom vilket den anmodade Republiken Italien att inom två månader vidta nödvändiga åtgärder för att efterkomma yttrandet.

Förfarandet vid domstolen

25 Domstolen har förelagt Republiken Italien och kommissionen att besvara ett antal frågor och inkomma med ett antal handlingar. Domstolen har bland annat anmodat Republiken Italien att inkomma med det utlåtande från Genio Civile som omnämnts under det administrativa förfarandet. Med beaktande av parternas svar och inlagor har domstolen i enlighet med artikel 44a i rättegångsreglerna beslutat att inte inleda något muntligt förfarande.

Prövning i sak

Parternas argument

26 Kommissionen har erinrat om att enligt artikel 4.2 första stycket i direktiv 85/337 skall projekt inom de projekttyper som anges i bilaga 2 bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10 i samma direktiv när medlemsstaterna anser att detta krävs på grund av projektets karaktär. Enligt artikel 4.2 andra stycket i direktiv 85/337 kan medlemsstaterna bland annat fastställa kriterier eller gränsvärden för att avgöra vilka projekt, hänförliga till de grupper som anges i bilaga 2, som skall bli föremål för en bedömning enligt artiklarna 5–10 i samma direktiv.

27 Kommissionen har angett att, såsom framgår av dom av den 16 september 1999 i mål C-435/97, WWF m.fl. (REG 1999, s. I-5613), medlemsstaterna, i avsaknad av särskild lagstiftning i vilken det på förhand generellt anges vilka projekt som skall bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning, inte kan undanta ett bestämt projekt från kravet på miljökonsekvensbeskrivning, annat än om projektet efter en individuell prövning och på grundval av en helhetsbedömning kan anses vara sådant att det inte kan antas medföra betydande inverkan på miljön.

28 Republiken Italien har genom dekretet av den 12 april 1996 inte a priori generellt angett vilka projekt som skall bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning, såsom föreskrivs i artikel 4.2 andra stycket i direktiv 85/337. Republiken Italien har endast fastställt vilka projekt som skall underkastas en kontroll av huruvida det är nödvändigt att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. En sådan kontroll skall vidtas beträffande de projekt som avses i bilaga B till dekretet av den 12 april 1996, till exempel i punkt 7 g (landsvägar) eller 7 h (anläggning av kringfartsleder i tätort eller breddning av befintliga vägar till vägar med fyra filer eller fler, vars sträckning genom tätort överstiger 1 500 meter), som är jämförbara med de projekt som anges i bilaga 2 till direktiv 85/337, i synnerhet dem som anges i punkt 10 d och 10 e (anläggning av vägar, hamnar (inklusive fiskehamnar) samt flygfält).

29 Eftersom projektet Lotto zero är jämförbart med de projekt som omfattas av dessa bestämmelser borde det ha kontrollerats, och beslutet att inte upprätta en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med artiklarna 5–10 i direktiv 85/337 borde ha motiverats i klara och precisa ordalag. I beslutet att undanta projektet från kravet på miljökonsekvensbeskrivning hänvisas emellertid inte till något på förhand fastställt bedömningskriterium. Inte heller framgår det om projektet har kontrollerats, i den mening som avses i artikel 1 sjätte stycket i dekretet av den 12 april 1996, eller hur man i så fall har gått till väga vid en sådan kontroll. Det framgår av skälen i det regionala dekretet nr 25/99 att regionen Abruzzerna förmodligen inte har kontrollerat om projektet var av den karaktären att det krävdes en miljökonsekvensbeskrivning enligt artiklarna 5–10 i direktiv 85/337. Kommissionen har i sin replik angett att samordningskommitténs yttrande, till vilket det hänvisas i dekret nr 25/99, aldrig har kommit till dess kännedom.

30 Kommissionen har understrukit att även om syftet med och funktionen hos den kontroll som föreskrivs i artikel 4.2 i direktiv 85/337 fastställdes först i direktiv 97/11, som ändrar direktiv 85/337 utan att vara tillämpligt på förevarande mål, kan man inte helt bortse från dessa och det är inte godtagbart att beslutet helt saknar motivering.

31 Påståendet, att det förhållandet att de nationella domstolarna har ogillat miljöskyddsorganisationernas talan utgör hinder för kommissionen att kontrollera om en medlemsstat har uppfyllt sina skyldigheter enligt direktivet, saknar fog och strider mot domstolens rättspraxis. Det framgår nämligen av domen i det ovannämnda målet WWF m.fl. att det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera huruvida de behöriga myndigheterna gjort en korrekt bedömning av huruvida den påverkan på miljön som projektet medför är betydande. Detta saknar dock betydelse för domstolens möjlighet att pröva medlemsstaternas skyldigheter enligt artikel 4.2 i direktiv 85/337 och för kommissionens skyldighet att med stöd av sin befogenhet enligt artikel 226 EG påtala att en gemenskapsbestämmelse har åsidosatts.

32 Kommissionen har slutligen understrukit att en medlemsstat inte bara är ansvarig för överträdelser som dess regering gör sig skyldig till, utan även för dem som deras lokala och decentraliserade myndigheter gör sig skyldiga till.

33 Republiken Italien har erinrat om omständigheterna kring regionen Abruzzernas antagande av det regionala dekretet nr 25/99 av den 15 november 1999.

34 När det gäller motiveringen av detta beslut har Republiken Italien hävdat att det enligt artikel 4.2 i direktiv 85/337 är möjligt att i varje enskilt fall kontrollera om projektet skall bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning. Enligt nämnda direktiv krävs det således ett uttryckligt beslut om att projektet skall bli föremål för

en miljökonsekvensbeskrivning. Detta motiverar följaktligen att de behöriga myndigheterna kan underlåta att fatta beslut i de fall det inte krävs någon miljökonsekvensbeskrivning och att de inte skall behöva fatta ett formellt beslut annat än när projektet skall bli föremål för en miljökonsekvensbeskrivning.

35 Det är så förfarandet i artikel 10.2 i dekretet av den 12 april 1996 är avsett att fungera. Enligt detta kan den behöriga myndigheten när den anser att det inte krävs någon miljökonsekvensbeskrivning underlåta att fatta beslut, vilket skall förstås som ett beslut varigenom kontrollförfarandet avslutas.

36 Republiken Italien har under alla omständigheter bestritt den påstådda underlåtelsen, eftersom den behöriga nationella myndigheten med stöd av ett yttrande från samordningskommittén fattade ett uttryckligt beslut, nämligen dekret nr 25/99.

37 Enligt Republiken Italien framgår det av domen i det ovannämnda målet WWF m.fl. att det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera om de behöriga myndigheterna har gjort en korrekt bedömning av huruvida den påverkan på miljön som projektet medför är betydande. I förevarande fall prövade Tribunale amministrativo regionale del Lazio projektet Lotto zero till följd av att Associazione Italiana Nostra-Onlus och Associazione Italiana per il World Wildlife Fund hade väckt talan. Genom beslut av den 21 juni 2000 ogillade nämnda domstol yrkandet om uppskov med verkställigheten av de omtvistade besluten avseende detta projekt.

Domstolens bedömning

38 Det skall inledningsvis påpekas att det förhållandet att en medlemsstat har överlåtit åt sina regioner att genomföra direktiv inte påverkar tillämpningen av artikel 226 EG. Det framgår nämligen av fast rättspraxis att en medlemsstat inte kan åberopa

förhållanden i sin interna rättsordning som grund för att underlåta att iaktta skyldigheter och tidsfrister som föreskrivs i ett gemenskapsdirektiv. Även om varje medlemsstat fritt kan fördela sin normgivningskompetens inom staten är det enligt artikel 226 EG likväl enbart staten som inför gemenskapen ansvarar för att dess skyldigheter enligt gemenskapsrätten uppfylls (dom av den 13 december 1991 i mål C-33/90, kommissionen mot Italien, REG 1991, s. I-5987, punkt 24, och, för ett liknande resonemang, beslut av den 1 oktober 1997 i mål C-180/97, Regione Toscana mot kommissionen, REG 1997, s. I-5245, punkt 7). Det saknar således i förevarande fall betydelse att underlåtelsen har orsakats av ett beslut av regionen Abruzzerna.

39 Den omständigheten att talan väckts vid en nationell domstol mot en nationell myndighets beslut, som är föremål för en talan om fördragsbrott, och att samma nationella domstol har beslutat att inte bevilja uppskov med verkställigheten av nämnda beslut påverkar inte möjligheten att uppta kommissionens talan om fördragsbrott till sakprövning. Det förhållandet att saken kan prövas vid de nationella domstolarna påverkar inte möjligheten att inleda ett förfarande om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, eftersom dessa två rättsmedel tjänar olika syften och har olika verkningar (se domstolens dom av den 17 februari 1970 i mål 31/69, kommissionen mot Italien, REG 1970, s. 25, punkt 9, och av den 18 mars 1986 i mål 85/85, kommissionen mot Belgien, REG 1986, s. 1149, punkt 24).

40 Det skall i förevarande mål påpekas att det i artikel 4.2 första stycket i direktiv 85/337 föreskrivs att projekt inom de projekttyper som anges i bilaga 2 skall bli föremål för en bedömning i enlighet med artiklarna 5–10 när medlemsstaterna anser att detta krävs på grund av projektets karaktär. Enligt artikel 4.2 andra stycket "kan medlemsstaterna bland annat bestämma att en bedömning skall göras för vissa typer av projekt eller fastställa sådana kriterier eller gränsvärden som krävs för att avgöra vilka projekt, hänförliga till de grupper som anges i bilaga 2, som skall bli föremål för en bedömning enligt artikel 5–10".

41 Domstolen har redan fastställt att det i artikel 4.2 andra stycket i direktiv 85/337 anges exempel på metoder som medlemsstaterna kan använda för att avgöra vilka projekt, bland dem som anges i bilaga 2, som skall bli föremål för en sådan bedömning som föreskrivs i direktiv 85/337 (domen i det ovannämnda målet WWF m.fl., punkt 42).

42 Direktivet ger således härvid medlemsstaterna ett utrymme för eget skön, och de är således inte förhindrade att använda andra metoder i syfte att ange för vilka projekt det är nödvändigt att göra en miljökonsekvensbeskrivning enligt direktivet. Direktivet utesluter således på intet sätt en metod som består i att man, på grundval av en individuell prövning av varje berört projekt eller med stöd av en nationell lagstiftning, anger att ett bestämt projekt, som omfattas av bilaga 2 till direktivet, inte omfattas av kravet på miljökonsekvensbeskrivning (domen i det ovannämnda målet WWF m.fl., punkt 43).

43 Omständigheten att en medlemsstat förfogar över ett utrymme för eget skön, såsom det erinrats om i punkten ovan, räcker emellertid inte i sig för att ett bestämt projekt inte skall omfattas av kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt direktivet. Om så inte vore fallet, skulle medlemsstaterna kunna använda det utrymme för eget skön som de har tilldelats genom artikel 4.2 i direktiv 85/337 för att se till att ett bestämt projekt undgår kravet på miljökonsekvensbeskrivning, trots att det på grund av sin art, storlek eller lokalisering kan antas medföra betydande påverkan på miljön (domen i det ovannämnda målet WWF m.fl., punkt 44).

44 Oavsett vilken metod en medlemsstat väljer för att avgöra om ett bestämt projekt måste bli föremål för bedömning, det vill säga oavsett om ett bestämt projekt godkänns genom lagstiftning eller på grundval av en individuell bedömning av projektet, får den metod som väljs således inte medföra att direktivets syfte åsidosätts, vilket är att inget projekt som kan antas medföra betydande påverkan på miljön i den mening som avses i direktivet får undantas från kravet på miljökonsekvensbeskrivning annat än om det bestämda projekt som undantagits, på grundval av en helhetsbedömning, kan anses vara sådant att det inte kan ha

betydande inverkan på miljön (domen i det ovannämnda målet WWF m.fl., punkt 45).

45 I förevarande fall rör fördragsbrottet ett projekt för anläggning av en väg som enligt den italienska lagstiftningen om införlivande av direktiv 85/337 och själva direktivet borde ha kontrollerats i förväg med avseende på huruvida det krävdes en miljökonsekvensbeskrivning. Kommissionen har i huvudsak klandrat Republiken Italien för att regionen Abruzzernas beslut att inte upprätta någon miljökonsekvensbeskrivning saknar motivering, vilket tyder på att det inte har gjorts någon förhandskontroll.

46 Det framgår av handlingarna i målet att dekret nr 25/99, genom vilket regionen Abruzzerna godkände resultatet av förhandskontrollen och beslutade att undanta projektet från kravet på miljökonsekvensbeskrivning, endast innehåller en kortfattad motivering i form av en hänvisning till samordningskommitténs positiva yttrande. Det sistnämnda yttrandet, som framgår av ett handskrivet protokoll från kommitténs möte den 22 oktober 1999, utgörs av en mening i vilken det anges att kommittén avger sitt yttrande med stöd av utlåtande nr 8634 av den 6 juli 1999 från Genio Civile.

47 Såsom generaladvokaten med rätta har angett i punkt 33 i sitt förslag till avgörande är utlåtandet från Genio Civile i Teramo, som ingetts på anmodan av domstolen, inget utlåtande över projektets inverkan på miljön, utan endast en tillåtelse att "uteslutande för vattenförsörjningsändamål" korsa floden Tordino och utföra vissa arbeten. I lagen tycks det inte finnas några krav på att förhandskontrollen skall åtföljas av en sådan rapport som Republiken Italien fogade till sin svarsskrivelse, och vars förstasida med de nödvändiga uppgifterna om vad det är för slags skrivelse ingavs på anmodan av domstolen. Domstolen förfogar för övrigt inte över några uppgifter som gör det möjligt att fastställa att den behöriga myndigheten har fattat sitt beslut med stöd av denna rapport.

48 Det framgår av det ovan anförda att det inte gjordes någon förhandskontroll av huruvida det krävdes en miljökonsekvensbeskrivning av projektet Lotto zero och att det fördragsbrott som kommissionen har yrkat fastställelse av är styrkt.

49 Det skall emellertid påpekas att det, utan det av domstolen infordrade utlåtandet från Genio Civile, hade varit omöjligt att kontrollera om någon förhandskontroll hade gjorts. Det skall i det avseendet påpekas att ett beslut, i vilket den behöriga nationella myndigheten har fastställt att projektet inte är av den karaktären att det krävs en miljökonsekvensbeskrivning, skall innehålla eller åtföljas av alla uppgifter som krävs för att det skall kunna kontrolleras att beslutet är grundat på en adekvat förhandskontroll i enlighet med de krav som uppställs i direktiv 85/337.

50 Det skall slutligen konstateras att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i direktiv 85/337, genom att regionen Abruzzerna inte har kontrollerat om det för projektet att anlägga en kringfartsled utanför staden Teramo (kallat Lotto zero — Variante, tra Teramo e Giulianova, alla strada statale SS 80), som ingår bland de projekttyper som anges i bilaga 2 till direktiv 85/337, krävdes en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med artiklarna 5–10 i detta direktiv.

Rättegångskostnader

51 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Italien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Italien har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande dom:

1) **Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.2 i rådets direktiv 85/337 av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, genom att regionen Abruzzerna inte har kontrollerat om det för projektet att anlägga en kringfartsled utanför staden Teramo (kallat Lotto zero — Variante, tra Teramo e Giulianova, alla strada statale SS 80), som ingår bland de projekttyper som anges i bilaga 2 till direktiv 85/337, krävdes en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med artiklarna 5–10 i detta direktiv.**

2) **Republiken Italien skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Jann Rosas La Pergola

Silva de Lapuerta Lenaerts

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 juni 2004.

R. Grass P. Jann

Justitiesekreterare Ordförande på första avdelningen